

# назустріч вступній кампанії

# ПОГЛЯД

31 травня 2013 року 4 (150)

газета Ужгородського національного університету



## У НАВЧАННІ Й ДОЗВІЛЛІ

Один із класичних факультетів УжНУ заснований одночасно зі створенням на Закарпатті першого вищого навчального закладу — 1945 р. У структурі філфаку зараз функціонує 6 кафедр: української мови, української літератури, російської мови, російської літератури, словацької філології та журналістики. Після закінчення університету студенти здебільшого працюють на педагогічній ниві — викладачами вишів, технікумів, гімназій, ліцеїв, учителями загальноосвітніх шкіл тощо — і в галузі журналістики.

Філологічний факультет співпрацює з іноземними вищими навчальними закладами, зокрема з Пряшівським університетом та університетом у Банській Бистриці (Словаччина), Карловим університетом (Чехія), Сегедським, Дебреценським та Будапештським університетами (Угорщина), Новосадським університетом (Сербія), Інститутом FOJO (Швеція), Дублінським інститутом технологій (Ірландія) тощо.

Завдяки міжнародній співпраці студенти й викладачі стажуються за кордоном (у Словаччині, Чехії, Угорщині, Великобританії, Швеції, Росії), поліпшується матеріально-технічна база підрозділу.

Філологічна наука сьогодні відіграє особливу роль у суспільстві. В останні роки зростає інтерес молоді до словацького відділення. Кафедра словацької філології УжНУ — єдина в Україні. Тут здобувають освіту не лише словаки, а й представники інших національностей. Щороку за цим напрямом навчаються близько 60 студентів, а кращі з них отримують шанс на включення навчання в Словацькій Республіці.

Підготовка фахівців із нової спеціальності мотивується браком викладачів у закарпатських школах із словацькою мовою навчання в місцях проживання відповідної етнічної меншини. Крім того, відіграє роль не лише географічне розташування, а й давні традиції викладання, адже словацьку як другу слов'янську традиційно вивчають студенти українського й російського відділення. За умов сучасного безробіття словацькі філологи можуть працювати не лише в школах, училищах, ВНЗ, адміністративних установах чи приватних фірмах, а й у туристичних агенціях, на радіо чи телебаченні, в консульствах або ж на митниці.

Однією з наймолодших на факультеті є кафедра журналістики, заснована 1999 р. На початку 90-х років минулого століття на Закарпатті відчувалася гостра проблема професійно підготовлених журналістських кадрів, тому відкриття спеціальності «Журналістика» стало її логічним розв'язанням.

У липні 2004 року на базі відділення журналістики створено громадську організацію сприяння журналістській освіті «Медіаперспективи». На конкурсній основі вдалося вибороти грант на придбання радіо- та відеоапаратури. Таким чином, за сприяння Посольства США в Україні створено сучасну телерадіостудію, на базі якої студенти-журналісти проходять практично-лабораторний курс та набувають досвіду роботи в електронних ЗМІ. Також при відділенні функціонує Прес-клуб молодого журналіста «Медіаперспективи» та сайт відділення (mediazakar.at.ua). Із січня 1999 р. на базі відділення журналістики видається обласна студентська газета «Погляд», при редакції якої діє навчально-творча лабораторія, де студенти на практиці опановують набуті знання з різних дисциплін.

Добрий рівень науково-практичної підготовки доводять результати участі студентів-журналістів УжНУ в загальноукраїнських олімпіадах, конференціях, творчих конкурсах та фестивалях. Також кафедра активно співпрацює з мас-медіа області, які є її базою проходження практики для студентів

## ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ЗІ СЛОВОМ НА «ТИ»

# Філфак – класичний і яскравий



відділення журналістики. Окрім того, його представники систематично надсилають матеріали в українські та закордонні ЗМІ.

Подаючи оригінали документів, майже кожен абітурієнт вагається у своєму виборі, але відділення журналістики не розчаровує. *«Титульним носієм мови, чи фактично філологом, я точно не хотіла бути. А ось журналістика — швидше не професія, це стиль життя. Тут учать писати не в шухляду, а показувати те, що ти вмієш. Зрештою, математики думають цифрами, ми ж — філологи — куди простіші. Ми трішки творчі. І, дійсно, їдеш в університет як на свято»*, — зазначає першокурсниця Валерія Зенинець.

А от українське відділення підтримує тісні зв'язки з академічними установами Києва (Інститут української мови, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні), Львова (Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича), однією з них є спорідненими кафедрами інших вишів України, а також із вишами й науковими установами зарубіжжя — Москви (Росія), Мінська (Білорусь), Праги (Чеська Республіка), Пряшева, Банської Бистриці, Братислави (Словаччина), Нового Сада (Сербія), Загреба (Хорватія), Будапешта, Ниредьгази (Угорщина), Варшави, Любліна, Білостока (Польща), Клужи (Румунія) тощо.

Україністи неодноразово ініціювали низку наукових зібрань різного рівня, а збірник наукових праць «Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства» визнаний провідним фаховим виданням.

Науковими дослідженнями поглиблено займається й кафедра української літератури. Вона була створена на історико-філологічному факультеті Ужгородського державного університету в 1945 р. Нині

кафедра проводить міжнародні, всеукраїнські, вишівські наукові форуми, підготувала й видала понад 40 монографій та наукових збірників. Відділення тісно співпрацює з Інститутом літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України та Пряшівським університетом (Словаччина).

Студенти, які навчаються на українському відділенні, зовсім не жалкують, що обрали одну з найвідповідальніших професій. Першокурсниця Катерина Яшманова захоплює розповідь: *«Уже рік навчання у виші майже позаду. Пари проходять надзвичайно цікаво, особливо подобається робота в групах. Викладачі ставляться до студентів справедливо, об'єктивно оцінюють знання. Дозвілля проходить у жваво русі. Багато вражень залишилося від Дня першокурсника, Дня філолога, тому хочеться ще більше студентських вечорів та розваг»*.

Відділення російської мови забезпечує ступеневу підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста та магістра. Кафедра має значний досвід у викладанні російської мови як іноземної для студентів та аспірантів УжНУ й громадян інших країн. Також на факультеті працює науковий гурток «Русистика сьогодні», організовується й проводяться всеукраїнські наукові та науково-практичні конференції.

Ровесником УжНУ є й відділення російської літератури. Тут готові назавжди подружити вас зі світовою класикою слова. Про важливість книги в житті людини всі ми добре знаємо, та студентка 1 курсу російського відділення Ксенія Губинець по-особливому тлумачить значення творів, які ввійшли до кошика світової літератури: *«Я вважаю, що кожен може знайти місце під сонцем завдяки*

власним знанням, а допомагає в цьому книжка. Більш за все мене захоплюють російські автори, особливо Анна Ахматова. Саме вона, велична, мужня й неймовірно талановита поетеса і стала моїм стимулом. Таким собі поштовою до коліски творчості авторки, російської мови та літератури».

Студенти-філологи уміють і посправжньому відпочивати. Приємною щорічною традицією стало святкування Дня першокурсника та Дня філолога.

Юнаки й дівчата філфаку виявляють творчі здібності й таланти, беручи участь у роботі літературних студій, наукових гуртків, в олімпіадах, літературних вечорах, фестивалях, часто із власної ініціативи долучаються до різноманітних благодійних акцій («Від серця до серця», «Здай кров — урятуй життя дитини», відвідування дитбудинків).

Спудей вміють і влучно жартувати. Підтвердженням цього є активна діяльність команди КВН філологічного факультету «Перо мне в руку» і збірної журналістів «Темна конячка». Також щосені медійники влаштовують конкурс найкращого блогера на фестивалі «Інформаційна миска», а щорічно змагаються за Кубок декана у міні-футболі.

На факультеті гостями завжди є цікаві й відомі особистості — письменники, дипломати, журналісти, фотографи...

І це ще не все, бо ж про унікальність філфаку можна ще говорити й говорити. Тож якщо ви любите художнє й публіцистичне слово, пробуйте свої сили в творчості, умієте оригінально підходити до звичних речей, то філологічний факультет саме для вас!

**Анна МАЛАХОВА,  
Мирослава ГАРАЗДІЙ,**  
студентки відділення журналістики.

# ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ЗІ СЛОВОМ НА «ТИ»

ВІДСВЯТКУВАЛИ!



## Нотатки про День філолога

**Д**ень філологічного факультету відсвяткували в УжНУ. Розпочалося свято ще зранку, коли в університеті всі вітали один одного й обговорювали, в основному, одну тему: чи будуть пари наступного дня. А кульмінація — яскравий концерт — відбулася аж увечері.

Отже, 17.00. Зал «ПАДІЮНУ» поволі заповнюється. Із колонок чути Славка Вакарчука, який все просить когось: «Обійми мене, обійми мене, обійми...». До початку ще година, але за лаштунками вже помітно нервують: «Я їх уб'ю! Чесне слово! От коли прийдуть, тоді й заспокоюся. А тоді вб'ю!». Поки хтось планує вбивство, чарівні дівчата на високих підборах роблять останні штрихи пудрою на обличчі. Це першокурсниці, які



брали участь у конкурсі краси «Міс філологічного факультету». Вони сьогодні теж виступатимуть...

5 хвилин до початку. Зал повний, немає вільних місць, багатьом доведеться дивитися концерт стоячи.

Фанфари... Нарешті починається! До слова запрошують декана Юрія Бідзілю. На сцені шикуються філфаківські футболісти. Вони змагалися за Кубок декана. Переможці — команда студентів-журналістів — нарешті отримали свій трофей. Юрій Михайлович виголошує промову. Він уміє здивувати: «Ти чула?! Термін реєстрації бакалаврських та магістерських продовжили ще на тиждень! Ура-а-а!» — радіє хтось за лаштунками після промови декана.

Шеренгу наших футболістів на сцені замінюють два спортсмени з надписами на майках «FC Goverla». Вони вправно жонглюють із м'ячами. «Шо, показати їм, як треба копати?» — за лаштунками вже планують проведення майстер-класу.

На сцені все чудово: розпочався «Філологічний квартал», заспівала студентка-журналістка Мирослава Вербишук, потім виступили гості — «Джерельця Карпат». А за сценою тим часом паніка. У когось через мікрофони: «Андрію, є ще мікрофон? Де жовтий?!», у когось через те, що скоро виходити на сцену: «Коли ми? Зараз «Джерельця Карпат?», «я виходжу після дівчат?», «когда включается «Бой с тенью», мы начинаем. Понятно?». «Ти коли співаєш? — Я? Завтра!» — жартують між собою хлопці з команди КВН «БУМ», яких теж запросили виступити на святі. «Інформація для загального розвитку: мікрофони завжди шукайте у ведучих!» — кричить хтось, кому вочевидь набридла фраза «Де мікрофон?».

Виступи українського та російського відділень переривають номерами боксерів-учасників

спортивного клубу «Пантера», лицарів в обладунках із клубу історичної реконструкції «Оріон», «Бліцу», КВН-івця Толі Рябініна, який не тільки жартує, а ще й співає вміє.

Зал захоплено аплодує, а за лаштунками напруга трохи зменшилася: «Ну, Гоша! Звезда!», «ой, як гарно той хлопчик танцює...», «мачо замовляй!». Хтось уже й зовсім про виступ не думає: «То твій фотік? Ану дай. Толік, завтра ставиш нову аву!».

На сцені словацьке відділення. Витанцювують, співають, грають — ну просто молодці! Нарешті дочекались свого виходу учасниці «Міс філфаку». Потім співає студентка словацького відділення Марічка Бовдрич. Ще один танець від «Бліцу».

Через деякий час виступають журналісти. Жартують, показують свій «Harlem Shake». А за лаштунками хтось радіє: «Пацани, я вже засвітився, коли стілець на сцену виносив!». «Звездный воин! Чуєш, то про тебе співають!».

«О, як темно стало. Місяця для поцілунків? — Дурню! То відео про випускників включили!» — комусь за сценою весело. А ось для 5 курсу момент сумний. Просяться з філологічним, адже це останній рік їхнього навчання на факультеті. Усе, як у школах на Святий останнього дзвоника: слози, квіти та дзвіночки для випускників. Фінальна пісня. «Наш філфак» — лунає зі сцени.

... А за лаштунками вже нікого. Поволі порожніє зал. І все ж День філолога концертом не закінчився. Уже за традицією студенти відправилися на дискотеку. Напевно, про те, що відбувалося там, писати вже не варто. Одним словом, відсвяткували!

**Крістіна ГУДАК,**  
студентка відділення журналістики.

## ОДНИМ ОБЗОРКОМ

У Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні дослідження українських наукових шкіл у галузі соціальних комунікацій». Її учасниками стали представники 15 шкіл журналістики з усієї України. Ужгородську школу на науковому форумі представляв Юрій Михайлович Бідзіля — завідувач кафедри журналістики — фільмом «15 років за 15 хвилин», підготвованим студентами та викладачами відділення. Відгуки були позитивними, стрічку визнали однією з кращих, адже вона знята професійно, представляє не лише наукову школу, а й факультетське життя, зокрема, життя студентів.

Четвертокурсники відділення журналістики під керівництвом кандидата мистецтвознавства Лесі Поліхи приєдналися до вирішення екологічної проблеми в місті на практичному занятті з «Основ PRU». Головною метою акції «Стань Ужгороду оберегом — і Ужгород стане твоїм!» було показати шкільній малечі, що лише небайдужість усіх громадян — від дорослих до малих — може подолати проблему засміченості міста.

В обласній бібліотеці відбувся літературний дебют студенток філологічного факультету УжНУ Велерії Зенинець (збірка «Назад до неба») та Катерини Мучички (її твори опубліковані в журналі «Дніпро» та книзі «Online покоління»). Протягом дійства поетеси демонстрували різнобарв'я світоглядів та глибину почуттів, а ще Валерія Зенинець організувала виставку власних картин.

Студенти першого курсу відділення журналістики побували в ужгородському видавництві «Закарпаття». Там вони ознайомилися з принципом роботи техніки різних типів: від друкарської машини 1911 року, яка досі знаходиться в робочому стані, до більш сучасних моделей.

У конференц-залі зеленого корпусу УжНУ презентували спільний українсько-словацький проект для проведення транскордонних відеоконференцій. Також у рамках виконання Угоди про співробітництво УжНУ та Центральноєвропейської вищої школи м. Скаліца словацькі колеги в УжНУ створили 3 сучасні мультимедійні аудиторії з можливістю проведення відеоконференцій.

Кращі наукові дослідження гуманітарної проблематики студенти представили на підсумковій науковій конференції. Особливістю пленарного засідання стала презентація нової віртуальної бібліотеки, доступ до якої матимуть усі студенти філологічного факультету.

Переможцем конкурсу «Есе про все» цього року стала студентка II курсу Ольга Брайляк з матеріалом «Рецепт», друге місце виборола першокурсниця Єлизавета Зеленюк зі своїм есе «Чи варто дивитися фільми жаків?». Третьою була студентка II курсу теж відділення журналістики Оксана Пітра, котра представила роботу «Помиляйтеся, але не зупиняйтеся». Серед критеріїв оцінювання учасників журі брало до уваги розкриття теми, стилістичну вправність, підбір заголовка та публічний захист перед аудиторією.

Студентка 4 курсу словацького відділення філологічного факультету УжНУ Марія Славець зайняла 1 місце у II етапі Всеукраїнської олімпіади з перекладу (словацька мова), що відбувся у Києві. Протягом двох днів конкурсанти в усній та письмовій формах перекладали та редагували тексти, здійснювали переклад відеоспостереження з української на словацьку мову.

На Всеукраїнській олімпіаді з журналістики за виконання творчої роботи — написання проблемного репортажу — Анну Малахову, студентку філологічного факультету, відзначили нагородою за авторську оригінальність.

У спортзалі факультету здоров'я людини УжНУ філологи розіграли першість на Кубок декана. Перемогу виборола команда відділення журналістики. Друге місце здобула збірна команда словацького та українського відділень. За третє місце поборолися випускники філологічного факультету. Почесне четверте місце посіла збірна команда викладачів.

Уже 5-й рік поспіль українське відділення організовує виставку великодніх яєць. Ініціаторами акції стали справжні поціновувачі народного мистецтва — студенти, а їх ідейним натхненником — Олександра Ігнатюк, доцент кафедри української літератури. Студенти молодших курсів із цікавістю та бажанням поставилися до роботи, тому їм вдалося створити святковий настрій на факультеті.

Підготували Мирослава ГАРАЗДІЙ, Ярміла ГАРМАСІЙ, Вікторія КУЗЬМА, Вікторія ЛИСЮК, Анна МАЛАХОВА, Марія ЧАВАРГА, студентки відділення журналістики.



## ФОТОФАКТ

На філологічному факультеті силами кафедри словацької філології та фонду «SlovakAid» відкрили лінгвістичний кабінет. У затишній аудиторії № 436, відремонтованій студентами-словаками 4-го курсу, «виріс» справжній сучасний кабінет. На урочисте відкриття завітали ректор УжНУ, доктор технічних наук, професор Федір Ващук, декан філологічного факультету, кандидат філологічних наук, професор Юрій Бідзіля та Генеральний консул Словацької Республіки в Україні пані Янка Бур'янова. Це свято відкритих дверей кафедри словацької філології відвідали завідувачі кафедр філологічного факультету і, звичайно, студенти. Присутнім продемонстрували можливість роботи з мультимедійною дошкою, відеопроєктором та іншою технікою.

**Марія ЧАВАРГА,**  
студентка відділення журналістики.



# ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК: ДОСЛІДЖУВАТИ СУСПІЛЬСТВО, ВИВЧАТИ ПРОЦЕСИ СУЧАСНОГО СВІТУ

КОНФЕРЕНЦІЇ

## Про кризу без кризи

Кафедра політології і державного управління Ужгородського національного університету провела конференцію «Криза Європейського Союзу чи криза уявлень про європейську інтеграцію?», присвячену Дням Європи в Україні.

У заході взяли участь викладачі та студенти факультету суспільних наук і викладачі Інституту економіки та міжнародних відносин. Окрім них, на конференцію завітали доцент кафедри словацької філології Ярослав Джоґаник та лектор чеської мови й культури Рената Жілакова.

Відкривали захід декан ФСН, професор Юрій Остапець та в. о. завідувача кафедри політології й державного управління, професор Мирослава Лендъел. «День Європи — це день, у який відзначають європейську солідарність. А наш захід може об'єднати викладачів та студентів, адже ми не повинні бути окремими закритими кастами. Спілкування — важливий елемент співпраці та навчального процесу», — зауважила М.Лендъел. Своєю чергою, Ю.Остапець продовжив: «Ми також наближаємося з кожним роком до Європи. Такі дні можна робити на факультеті постійно. Вважаю, що цей день



удався, тому що об'єднав наш колектив».

На конференції обговорювали проблеми, які визначають сучасні та майбутні тенденції розвитку ЄС, зокрема: питання влади в Європейському Союзі в умовах кризи; потенціал впливу на формування європейської політики країн Центральної Європи; моделі розширення ЄС у майбутньому; гендерна політика спільноти. Окрім того, представлені презентації студентів

спеціальності «Політологія» про ситуацію в країнах-членах Європейського Союзу.

У конференції брали участь 9 студентських команд. Слід відзначити високий рівень підготовки та аргументації юнаків і дівчат, котрі виявили не тільки достатньо ґрунтовні знання в обраній сфері, а й високу креативність у представленні країн. Перемогу здобула презентація «Австрія, Німеччина, Франція — локомотиви розвитку Європей-



ського Союзу», яку підготувала команда в складі Анатолія Головки, Марії Германович, Сергія Ліхтея та Марти Шелемби. На думку журі, доповідь А. Головки була глибоко осмисленою, фаховою, підкріпленою вагомих фактичним матеріалом. До того ж журі відзначило аналітичність виступу.

Друге місце посіли Марія Бровді, Ліліяна Арсенєва та Анастасія Хохлова. Вони підготували презентацію на тему «Соціально-політичний розвиток та інтеграційні процеси в

Італії й Португалії».

Почесне третє місце за презентацію «Словенія, Болгарія, Румунія — особливості членства в ЄС» здобули Галина Фенинець, Марта Шелемба, Марія Германович, Марія Ліхтей, Євгеній Дердяй і Ганна Савляк.

Усі команди заохочені за прошенням на Чеські читання з нагоди проведення декади чеської культури в Ужгороді.

**Марія ЧАВАРГА,**  
студентка відділення журналістики.  
**Фото Миколи ПРОХОРОВА.**

## Наймолодші, але впевнені

У Сумах відбулася XIX міжнародна наукова конференція «Екологія для екології» та II всеукраїнські дебати, присвячені актуальним питанням розвитку громад в Україні.

Традиційно взяла участь у заході команда студентів УжНУ спеціальності «Політологія». Цього року наш університет представляли першокурсники. У змаганнях студенти ФСН були наймолодшими, але гідно змагалися зі старшими та досвідченішими колегами. За результатами дебатів, політологи Ужгородського національного університету посіли 5 місце з 20 учасників. Зокрема результат забезпечили Даніель Гриньов, Ярина Городецька, Ладислав Помпель.

ФЕСТИВАЛІ

## «Студентський смак» суспільників

Уселі Оріховиця поблизу Ужгорода відбувся традиційний фестиваль «Студентський смак». Цього року в приготуванні найсмачнішого бограчу брали участь три команди. Дегустували «угорську поливку» ректор УжНУ, доктор технічних наук, професор Федір Вашук, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор медичних наук, професор Юрій Переста, декан ФСН, кандидат політичних наук, професор Юрій Остапець та кандидат історичних наук, доцент Володимир Гиря.

Переможцям вручили цінні призи, а особисто від себе ректор пообіцяв кожній команді по 500 гривень. Продовжили святкування поїданням бограчу, шашликів та іграми у волейбол і футбол.

Ф. Вашук поділився враженнями: «Я теж варю бограчу, тому можу дещо оцінити. Студенти повинні бути знайомі із секретами приготування страв. Помітив, що готували, окрім бограчу, ще й шашлик. Ми отримали не тільки кулінарне, а й моральне задоволення від спілкування зі студентами. Вважаю, що години відпочинку є найкращими в житті молоді».

**Марія ЧАВАРГА,**  
студентка відділення журналістики.



Суспільники активно беруть участь у виставках

## Одним абзацом

Інформаційно-технічна база факультету суспільних наук складається із сучасних комп'ютерних засобів, програмних продуктів та електронних баз даних. Підрозділ забезпечений навчально-науковою та методичною літературою, кафедри обладнано сучасною технікою, функціонує комп'ютерний клас. Вагому роль у підготовці студентів відіграє спеціалізована бібліотека, де зосереджено як вітчизняну, так і зарубіжну літературу з різних галузей соціально-гуманітарної сфери наукових знань. Діє міні-друкарня, є необхідне навчальне обладнання.

\*\*\*  
Студенти факультету беруть активну участь в університетському житті (спартакіади, інтелектуальні та розважальні конкурси: «Брейн-ринг», «Міс УжНУ», «Містер УжНУ»). Молодь організовує загальнофакультетські заходи («День першокурсника», «Міс факультету суспільних наук», зустрічі з відомими громадськими та політичними діячами України й зарубіжних держав, студентські конференції, КВН тощо), діяльність дискусійного клубу УжНУ.

**Підготувала Мирослава ГАРАЗДІЙ,**  
студентка відділення журналістики.

# ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК: ДОСЛІДЖУВАТИ СУСПІЛЬСТВО, ВИВЧАТИ ПРОЦЕСИ СУЧАСНОГО СВІТУ

ФАХОВА ПІДГОТОВКА

## На ФСН стають політологами, соціологами, психологами, а віднедавна ще й державними службовцями

Соціологічні науки — невід'ємна складова в здобутті вищої освіти. Досліджувати, виявляти, організовувати й пояснювати процеси сучасного світу неможливо без соціологічних знань. УжНУ — єдиний освітній заклад на Закарпатті, де готують фахівців із політології, соціальної роботи, соціології та психології.

ФСН сьогодні охоплює весь спектр суспільно-політичних наук. Унаслідок реорганізації УжНУ тут готують фахівців із класичної та практичної психології. Наразі триває процес відкриття спеціальності «Державна служба». «Підготовка магістрів із державної служби — це друга освіта. Сюди можна вступати після здобуття першої вищої. На денному відділенні навчання триватиме рік, а на заочному — два. Той, хто закінчить успішно навчання, матиме фах магістра державної служби. Хочу наголосити, що незалежно від здобутої спеціальності: хіміки, фізики, біологи за рік навчання в нас можуть здобути фах державного службовця», — пояснює декан факультету, кандидат політичних наук, професор Юрій Остапеч.

ФСН порівняно з іншими факультетами відносно молодий, саме

тому всі здобутки ще попереду, переконаний очільник підрозділу: «Якщо вважати 2006 рік днем заснування, то сьогодні маємо практично сьомий рік факультету. Хоч кафедри соціальної роботи, політології випускають студентів понад 10 років. Хочу зазначити, що всі наші випускники, і, в першу чергу, ті, які добре вчилися, нині працевлаштовані. Це й обласна та районні адміністрації, чимало вихованців стали журналістами, соціальними працівниками, аналітиками в політичних партіях, інших організаціях».

Викладачі факультету забезпечують кадровий потенціал таких загальноуніверситетських науково-дослідних підрозділів, як Закарпатський обласний центр гендерної освіти, Лабораторія соціологічних досліджень, Науково-дослідний інститут політичної регіоналістики, Центр психологічної служби.

На факультеті кожен напрям підготовки має по 15 державних місць. Отож їх на першому курсі для абітурієнтів щороку 60. Підрозділ має чимало наукових здобутків, а для студента найважливіше — доступне викладання важливих дисциплін, яке тут справді здійснюється фахово. Адже кому, як не соціологам, політологам і психологам досліджувати суспільство, а викладачам ФСН — готувати високоякісних спеціалістів цієї галузі знань.

**Наталія КАРАЛКІНА,**  
студентка відділення журналістики.



Поza навчанням



## Суспільникам нудьгувати ніколи: вони активні в житті університету й міста, а також самостійно організовують дозвілля

Без студентського дозвілля будь-який факультет є неповноцінним. На ФСН в УжНУ добре розуміють важливість різноманітних заходів, які полегшують навчальний процес, допомагають адаптуватися абітурієнтам, а також запам'ятати найцікавіші миті життя в університеті.

Бути активними й розвивати творчість студентам, безперечно, допомагають викладачі. На факультеті суспільних наук перевага за ініціативою молоді. Реалізувати прагнення й посприяти в організації дозвілля допомагає Володимир Гиря, заступник декана з виховної роботи, кандидат історичних наук, доцент. Із-поміж найважливіших свят ФСН він виокремлює День першокурсника, який відзначають у форматі «Міс». Тут беруть участь першокурсниця, це перший важливий для них загальноуніверситетський захід. «Традиційним є також День факультету, який, зазвичай, проводять навесні. Утім найбільше згуртовує студентів і викладачів кулінарія: двічі на рік на факультеті проводять «Студентський смак». Нині святу виповнилася третя річниця, — розповідає Володимир Іванович. — Студенти й викладачі виїжджають за межі університету. Розподіляючись на команди, учасники змагаються в приготуванні певної страви. Це може бути бограч, юшка,

плов тощо. Усі отримують призи відповідно до зайнятих місць». Важливий захід — студентські випускні. Останніми роками їх влаштовують в обласному академічному театрі ляльок «Бавка».

«Студенти соціальної роботи також проводять шефство над дитячими будинками, у тому числі співпрацюють із медико-соціальним реабілітаційним центром «Дорога життя». Інколи ми привозимо цих дітей на факультетські вечори, концерти. Студенти самостійно збирають подарунки, їздять у школи», — додає В.Гиря.

Не менш важлива наукова робота на ФСН, а також поєднання її з дозвіллям. У студентському віснику публікуються дослідження, які стосуються найактуальніших тем. Сьогодні це дуже важлива складова, адже без наявності публікацій годі вступити до магістратури. Періодично в нас виходить студентська газета. Також юнаки й дівчата беруть активну участь в олімпіадах, конкурсах наукових робіт, здобувають призові місця, — зазначає Володимир Іванович. — 3 ініціативи студентів проводимо конференції, приурочені до важливих дат: річниць Голодомору, Карпатської України. Лише за останній рік відбулися три подібні заходи. Зазвичай на їх початку відбуваються виступи студентів, викладачів, а потім — презентація наукових чи історичних фільмів».

ФСН активний і в спортивно-

му житті університету. Викладачі зі студентами беруть участь у спартакиадах, а також проводять факультетські змагання. Під час регулярних турнірів із футболу чи волейболу студенти виборюють першість між собою, а потім переможець має право зіграти з викладачами.

На факультеті успішно діє система самоврядування. «У нас розроблений статут студентської ради, на підставі якого здійснюється робота, починаючи з групи й закінчуючи цілим факультетом. Працює й профспілкова організація. Жоден захід, який проводиться на ФСН, жодне важливе питання, яке стосується преміювання, виключення, поселення, не вирішується без погодження зі студентськими органами. Ми тісно співпрацюємо й документально це затверджуємо», — підкреслює В.Гиря.

Вихованці факультету долучаються й до життя Ужгорода, області загалом, організовують акції, проводять опитування, не залишаються осторонь проблемних питань. Спеціальності, які здобувають на факультеті суспільних наук, приваблюють абітурієнтів можливостями не лише якісного навчання, а й працевлаштування. Приїжджають на ФСН із різних куточків Закарпаття та України й заради цікавого студентського життя, яке проводять суспільники УжНУ, адже п'ять років університету — це не лише навчання.

**Наталія КАРАЛКІНА,**

студентка відділення журналістики



### ПІДРОЗДІЛ ГОТУЄ

Факультет готує фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр», «Спеціаліст» та «Магістр» за такими спеціальностями:

- **«Соціологія».** Випускники отримують кваліфікацію «Бакалавр соціології» (6.030101).
- **«Соціальна робота».** Випускники отримують кваліфікацію «Спеціаліст соціальної роботи. Практичний психолог» (7.040202).
- **«Політологія».** Випускники отримують кваліфікації «Бакалавр політології» (6.030104), «Політолог. Викладач суспільних наук» (7.040301) та «Магістр політології. Викладач суспільних наук» (8.040301).
- **«Психологія».** Випускники отримують кваліфікацію «Бакалавр психології» (6.030102).

**Кращі випускники факультету мають можливість навчатися в аспірантурі за такими спеціальностями:**  
13.00.01 — загальна педагогіка та історія педагогіки;  
22.00.03 — соціальні структури і соціальні відносини;  
23.00.02 — політичні інститути і процеси.

# МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ВОЛОДАР ЦИФР ТА ЧИСЕЛ

## Такі різнопланові математики

У нашому житті багато місця займають цифри й числа. Недаремно нас із дитинства навчають використовувати їх у побуті. Але якщо, до прикладу, середньостатистична людина знає лише арифметику, то математик у контексті сказаного — набагато більше. Інтегралі, диференціали, епсілони, похідні, кардіоїди — усі ці незрозумілі для пересічної людини поняття математик розуміє і вміло їх використовує.

Чимало теоретичного матеріалу, різноманітні рівняння та задачі, програмування — не легкий це світ для студента математичного факультету. Та хіба може він зупинити людину, яка вирішила присвятити своє життя математиці?

Якщо звертатися до історії факультету, то почав він своє існування 63 роки тому з невеликого математичного відділення. У 1962-му було виокремлено кафедру обчислювальної математики, а вже 1966 сформовано сам математичний підрозділ. За декілька років заснували кафедру теоретичної механіки та диференціальних рівнянь і кафедру теоретичної кібернетики й математичної логіки. Із 1986 року студентів навчають за двома напрямками — педагогічним та науково-виробничим.

Із 2003 року розпочато підготовку студентів за спеціальністю «Статистика».

Сьогодні на факультеті викладають близько 60 викладачів, із

привітливі та вміють розважатися. Хтось може вважати математику нудною, але, як запевняють самі математики, пари в них не такі вже й монотонні, і у потоці цифр завжди знайдеться місце доброму жарту.

Ми запитали юнаків і дівчат про навчання на факультеті, і ось що окремі з них відповіли.

**Ольга ГРИЩЕНКО, 1 курс, прикладна математика:** «Мені загалом подобається навчання, але я не знаю, що саме розповісти. Давайте краще розповім вам про критерій інтегрованості функцій!».

**Володимир ДОВГАНІЧ, 1 курс, прикладна математика:** «На математичному факультеті всі — поліглоти. Ми знаємо багато мов програмування».

**Вікторія БУХАЛО, 3 курс, математика:** «Навчання на математичному факультеті — це

тільки перші 5 років важко. Далі буде легше».

Своїми враженнями охоче діляться й випускники.

**Ірина МАРТИНИШИН:** «Враження від навчання та життя на математичному залишилися чудовими. Нас вчили не тільки вчитися, але й думати, мислити логічно, нас вчили завжди залишатися людьми; деякі викладачі виділяли час на парах і на спілкування з нами, давали поради для дорослого життя, підтримували морально, ділилися власним досвідом, спогадами з періоду студентства, радили, що є важливим для нас сьогодні і що залишатиметься таким увесь час. Мені особливо запам'яталися декілька викладачів. Вони настільки хороші, що завжди хотілося бути схожими на них. Незважаючи на свої проблеми в житті, наставники цього не показували ззовні, бо



сильні духом. 5 років ми не тільки вчилися, а знаходили можливості для відпочинку, насамперед у гуртожитку, а також прогулянок вечірнім Ужгородом, який я так полюбила. Математика потрібна, щоб ми розвивалися, вчилися аналізувати свої кроки й вирішувати складні питання, не тільки суто математичні. Без математики — ви просто калькулятор із декількома вбудованими функціями. Із математикою — комп'ютер, який може розв'язати будь-які задачі!»

**Уляна ЯКИМА:** «Математичний — найпрекрасніший факультет з усіх, які існують: у нас найсправедливіші, лояльні, готові завжди піти назустріч викладачі. Студенти — не такі, як на інших факультетах. Уміють абсолютно все: від філософських роздумів до майстрування. Математичний учитель думати логічно, шукати виходу з будь-яких ситуацій, спрощувати життя. Недарма кажуть, що математики — це «ліниві» люди, вони спочатку продумують, як можна зробити те чи інше, витративши якомога менше часу, сил, енергії, коштів. Якби можна було повернутися назад, в 11-й клас, і стати перед вибором, то я б без роздумів обрала математичний УжНУ! Тут я зустріла багато хороших людей, із якими весело провела всі ці 5 років. Ми підтримували, допомагали один одному, як могли. А ще наші дівчата не тільки розумні, а й найкрасивіші. Доводить це те, що наша однокурсниця виграла міс УжНУ 2009 року».

**Беата ЗВАРИЧ:** «Навчатися на математичному класно. Викла-

дачі хороші, з ними можна спокійно поговорити не тільки в площині субординації «студент-викладач». Іноді вчитися важко, але якщо докласти зусиль, можна справитися з усім. Натомість після закінчення матфаку з'являється більш розвинене логічне мислення. А ще математики — універсальні люди, вони можуть легко навчитися будь-чому й стати будь-ким. За 5 років найбільше запам'яталися пари у А.Ю.Штимака, І.А.Мича, колоквіуми в А.І.Моци й моя улюблена третя група».

Двічі на рік можна класно відпочити усім факультетом: на Дні першокурсника й Дні Піфагора. А якщо мати час і бажання, то компанією вдасться організувати і якусь свою «програмку» й так само весело відпочити. Якщо ти дружиш з математикою і хочеш навчитися класно програмувати, то тобі пряма дорога до нас, на математичний. Викладачі дуже привітні, найкращі та веселі. Не пожалкуєте про вступ саме на цей факультет».

Від себе додамо: на перервах у коридорах гомонно й весело, а викладачі, незважаючи на всю складність і серйозність предметів, які викладають, завжди привітні до студентів. Загалом на факультеті панує приємна атмосфера. І хоч незабаром сесія, студенти зайняті своїми справами, та всі усміхалися й намагалися розповісти щось цікаве, щиро відповідали на запитання, за що окреме «дякуємо».

**Катерина ЕЙДЕЛЬМАН, Валерія ДЕЖИНА,**

студентки відділення журналістики.



них майже кожен третій — доктор, а 2/3 — кандидати наук.

Сильний багаторічною історією, потужною навчально-лабораторною базою й кваліфікованими викладачами, факультет знаний не тільки випускниками, а й студентами.

На університетській спортивній грі 2013 року саме юнаки й дівчата матфаку вибороли перше місце в турнірах із шахів і жіночому волейболі та друге місце в чоловічому баскетболі.

Щороку на факультеті, крім звичних днів першокурсника, факультету, конкурсів Міс матфаку та інших традиційних для університетської молоді свят проводять також суто математичний День Піфагора.

Студенти математичного факультету, незважаючи на свої серйозні спеціальності, дуже



# МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ВОЛОДАР ЦИФР ТА ЧИСЕЛ

ВІДПОЧИВАЄМО

## І розважались, і проводжали п'ятикурсників, і благодійністю займались...



**Д**ень математика в УжНУ проводять традиційно навесні. Цього року дійство відбувалося в Закарпатському облмуздрамтеатрі. Студенти матфаку презентували свої таланти, команди КВН жартували, а викладачі та глядачі загалом оцінювали захід із зали. Напередодні свята було проведено творчий конкурс на краще зізнання в коханні своєму підрозділу. Відео, яке обрало журі, показали й під час головного дійства.

Передувала розважальному вечору наукова конференція. Студенти 3—5 курсів розповідали про власні дослідження у форматі виступів тривалістю до 5 хвилин. Керівник аналізував доповіді й давав коротке резюме роботі учасника. Охочих доповісти виявилось чимало — загалом зібралося майже 50 учасників. Їх розділили на дві секції: «Прикладна математика» і «Математика».

«Найактивніше до Дня математика долучаються першокурсники, — розповіла Марія Сідей, голова профбюро. — Чимало



охочих і серед старшокурсників, немає необхідності змушувати когось до роботи»... Володимир Назаров і Володимир Довганич виступали з переробленими на математичний лад піснями. Вокальний виступ глядачі побачили у виконанні Надії Білас. Студенти 3-го курсу, щоб представити свою кафедру, підготували відео. Проводжали на Дні математика і п'ятикурсників, для них підготували слайд-шоу з фотографій.

Під час свята студенти збирали кошти для акції «Серце до

серця». Для допомоги дітям із вадами слуху математики зібрали майже дві тисячі гривень. Із цією метою в облмуздрамтеатрі влаштували аукціон — чашки й футболки з авторським дизайном, а також «живі» лоти (на кшталт «купи зустріч»). Також для збору коштів на акцію провели лотерею.

Завершився День математика танцем-імпровазацією, жартами від команди КВН «ФІФА» та виступом «West bro» (капуеро).

**Наталія КАРАЛКІНА,**  
студентка відділення журналістики.

СПОРТ

## Хто б сумнівався?!

Математики — не тільки хороші виладачі, а й спортсмени. Так, у спорткомплексі Ужгородського національного університету на турнірі із шахів у залік шостої загальноуніверситетської спартакиади серед професорсько-викладацького складу і співробітників УжНУ представники факультету стали чемпіонами. Вони набрали 10 очок і на 2 випередили срібних призерів — істориків — та на 2,5 бала володарів бронзових нагород — фізиків та географів.

Інф. «Погляду».

З ІСТОРІЇ

## Випускники матфаку

**П**ерший набір студентів (25 осіб) на математичне відділення фізико-математичного факультету УжДУ відбувся 1 вересня 1950 року й виявився вдалим, бо підрозділ зароджувався під щасливою зорею. Серед перших випускників — майбутні професори М.Д.Бабич та І.І.Маркуш, доценти С.М.Броді, І.В.Климпуш, С.С.Поляк, старші викладачі І.И.Шулла, М.М.Кабачій та І.В.Брич. Більшість із них присвятили все своє життя рідному вишу.

Практично в усіх школах Закарпатської області математику викладають фахівці, яких підготували на матфаці УжНУ. Тут, зокрема, пишуться своїми вихованцями, заслуженими вчителями України. Серед них — Г.В.Антосяк (Діловецька ЗОШ Рахівського району), Є.О.Фістер (Берегівська ЗОШ № 8), М.В.Ткач (Ужгородська гімназія). Серед випускників математичного факультету УжНУ дворовими Соросівськими вчителями є заступник директора Закарпатського інституту методики навчання і виховання, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів,

кандидат фізико-математичних наук, доцент В.М.Петечук, учитель Ужгородської гімназії М.В.Ткач, учитель Берегівської ЗОШ № 1 В.І.Губенко. Соросівськими вчителями стали К.С.Волощук (Хустська гімназія-інтернат), В.І.Шапочка (Берегівська ЗОШ № 5), Г.М.Пензеник (Чорно-Потоцька ЗОШ Іршавського району).

Випускники факультету зарекомендували себе гарними організаторами й керівниками освітніх закладів. Так, учителі-математики стали директорами ужгородських ЗОШ, серед яких: П.Я.Кіндюх, В.В.Гиндрюк, В.П.Поліщук, С.Г.Вашук, П.Д.Зимокосов.

Чимало випускників-математиків УжНУ очолюють керівні служби у вишах і наукових закладах не тільки України, а й поза її межами. Випускник математичного факультету, доктор технічних наук, професор, дійсний член Академії інформатики України Ф.Г.Вашук є ректором УжНУ.

Серед викладачів-математиків УжНУ — заслужені працівники народної освіти України П.М.Гудивок, В.В.Маринець, Ф.Г.Вашук, відмінник освіти С.С.Поляк.

За весь період існування факультету підготовлено понад 6000 спеціалістів.

**Мирослава ГАРАЗДІЙ,**  
студентка відділення журналістики.



# БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ІЗ ЛЮБОВ'Ю ДО ПРИРОДИ

ПІДТВЕРДЖЕННЯ «ТЕОРІЇ»

## Еволюція біологічного факультету та оцінка його «екосистеми»

**Ф**акультет — вам не просто підрозділ, а справжня екосистема! Це сукупність живих організмів (у нашому випадку — студентів), які пристосувалися до спільного проживання в певному середовищі існування, утворюючи з ним єдине ціле. Тож для підтвердження такої теорії я взяв за «піддослідного кролика» своїх колег із біології.

Історія біологічного факультету була складною та сповненою розмаїття. Її відлік розпочався в суворі лютеві дні сорок шостою в приміщенні будинку під номером 53 старовинної ужгородської вулиці О.Фединця, де нині розміщений хімічний корпус Ужгородського національного університету. Дві кафедри, чотири викладачі, два лаборанти й двадцять вісім першокурсників — то був лише старт. А далі — калейдоскоп людей, подій і звершень. Шлях до становлення біофаку проклали незвичайні особистості, люди з великими амбіціями, які дали змогу наступним поколінням вивчати природу в усіх її проявах. Ролі кафедр-першокурсників узяли на свої плечі ботаніка та зоологія. Їх з упевненістю можна назвати бабусями 67-річного віку. Дали засновано кафедри генетики, фізіології рослин і мікробіології, ентомології та ще чимало інших

різноманітних «логій».

Підрозділи факультету живуть цікавим, різноманітним, життям. Невипадково роботу наукової конференції молодих учених та студентів «Проблеми збереження біорізноманіття Українських Карпат» відкрив ректор УжНУ, доктор технічних наук, професор Федір Ващук. Очільник університету відвідав також фотовиставку й виставку творчих робіт мешканців біофаку. А тим часом у спортивному залі факультету здоров'я людини було проведено футбольний матч між студентами та викладачами. Суперники продемонстрували неабияку результативність, а досвід переміг молодість — 15:9.

До дня факультету провели й інші заходи, зокрема активно діяли конкурси, жарти, естафети!

Це лише частинка, вихоплена з багатогранного життя біофаку. Скажімо, нині, у часи подоланої залізної завіси, для факультету стала можливою співпраця з університетами Франції, Німеччини, Чехії, Угорщини та інших країн. Міжнародні зв'язки дозволяють нашим студентам ознайомитися з особливостями навчання зарубіжних ровесників. І таких сторінок-буднів у біологів чимало. Зрештою, їм слово.

**Марта ЗОЛОТУХІНА, 5 курс:** «Ще навчаючись у школі, мріяла пов'язати своє майбутнє з професією біолога. Відтак усі свої сили й насагу вклала в підготовку

до вступу саме на біологічний факультет УжНУ. Таким чином досягла своєї цілі й стала освоювати новий для себе напрям. Після першої сесії ми гордо називали себе студентами. А вже наше життя виявилось не тільки легким та веселим, а й із лекціями, семінарськими заняттями, практичними та лабораторними роботами. Усе сукупно не давало занудьгувати або розслабитись!

Так позаду непомітно залишився четвертий курс. Диплом бакалавра в руках і безліч чудових спогадів. Здавалось б, тільки вчора переступила поріг свого факультету «зеленою» першокурсницею. На жаль, моє навчання незабаром закінчиться. Я отримаю омріяну освіту спеціаліста та вступлю в доросле життя. Але рідну альма-матер не забуду ніколи!»

**Василь МАРГІТАЙ, 3 курс:** «Що можна сказати нового про навчання? Воно важке, але та атмосфера дружності та взаємодопомоги, яка панує в нас, мотивує долати всі труднощі. А ще допомагають розв'язати відпочинки на природі з пікніками та конкурсами, до яких разом зі студентами активно долучаються викладачі. Заходи доповнюються різноманітними спортивними змаганнями та довгоочікуваним Днем біолога. Також радують око багато привабливих дівчат, адже що зробиш: ми спочатку люди, а вже потім — студенти! У чому ще можемо точно запевнити,



то це у відсутності «дідівщини» над першокурсниками та присутності з нашого боку моральної їм підтримки. Отже, вчитися варто, але відпочивати також потрібно!»

**Яна КЕРЕЦМАН, 3 курс:** «Я обрала біологічний факультет тому, що в школі мене завжди приваблювали природознавчі науки. Не жалкую про вибір, адже тут завжди цікаво, та й навчальний процес забезпечує високопрофесійний колектив викладачів, серед яких є і професори, і велика кількість доцентів, які підтримують студентів та допомагають в усіх починаннях. Для мене незабутніми лишаються враження від навчальної практики, яка проходила майже всією територією Закарпатської області, а особливо сподобалася в селі Колочава, де знаходиться наша біобаза. Там ми перебували разом із викладачами декілька тижнів, збирали гербарії, ходили на екскурсії, долали вершини. Спогади про це навечно закарбувались у пам'яті. Також наші студенти змагались на всеукраїнській олімпіаді й увійшли до трійки найкращих. Але крім навчання, вміємо ще й класно відпочивати. Наприклад, нещодавно різноманітними святкували День біолога. Загалом наш факультет щиро вітає тих студентів, які не бояться труднощів, налаштовані

на працю й мріють пізнати таємниці живого світу!»

Отже, «середовище існування» біологів насичене змістовним і робочим, і святковим настроєм! Зважаючи на основний профіль, викладачі й студентство факультету — постійні учасники дослідницько-пошукових заходів. Важлива увага приділяється різноманітному розвитку студентів, реалізації їх талантів та інтересів, розвитку студентського самоврядування. Організацію дозволля забезпечує студентів і з кожним роком її вдосконалює, здобуваючи не лише позитивні відгуки ректорату та деканату, а й призові місця в межах університетських та міжвишівських конкурсів.

Біологічний факультет за свій час існування сформувався в регіоні як центр підготовки нової генерації спеціалістів із високим рівнем свідомості, професіоналізму, гуманізму, здатних гідно репрезентувати свої здобутки в навчальних закладах, наукових сферах, поповнити інтелегентну еліту держави та сприяти якісному забезпеченню потреб соціуму.

Отже, загальний екологічний фон цього факультету знаходиться в гармонії з її безпосередніми мешканцями!

**Степан ТКАЧУК,**

студент відділення журналістики.

### ФАКТИЧНО

Біологічний факультет підтримує тісні контакти з науковцями різних науково-дослідних і виробничих організацій як України (установи Києва, Львова, Одеси, Ялти, Херсона, Чернівців, Тернополя...), так і закордонних — Сегедський науковий університет, Дрезденський інститут розведення плодів культур (Німеччина), Національний агрономічний інститут (Франція, Париж), Чеський університет сільськогосподарства, Науково-дослідний інститут (Чехія, Прага), Університет сільськогосподарських наук (Угорщина, Геделе), Аграрний університет ім. Г. Менделя (Чеська республіка, Брно), Люблянський університет (Словенія), Оксфордський університет та ін.

.....

Випускники біологічного факультету мають змогу працювати в різних державних установах: санітарно-епідеміологічних, на митницях, в управлінні екобезпеки, інспекціях із карантину рослин, станціях захисту рослин, держлісгоспах, а також учителями біології та хімії в загальноосвітніх школах.

.....

Студентське життя на біологічному факультеті цікаве й різноманітне. Традиційно проводяться вечори-зустрічі випускників та першокурсників, щомісяця — вечори відпочинку, щороку — День біолога. Факультет має значні здобутки в спортивній роботі. Студенти біофаку — постійні учасники різних університетських змагань із футболу, волейболу, баскетболу, плавання, тенісу. Плідно працює художня самодіяльність.

**Мирослава ГАРАЗДІЙ,**

студентка відділення журналістики.

### ДЕНЬ ФАКУЛЬТЕТУ

## У праці та у відпочинку



**П**ід час святкування Дня біолога-2013 відбулася VI регіональна конференція молодих учених та студентів, а також «Біо-богач party». Він об'єднав у конкурсі за призові місця студентів і викладачів.

Темою конференції стали проблеми збереження біорізноманіття Українських Карпат. Біологічний факультет УжНУ видав її матеріали окремим збірником. До нього ввійшло 103 публікації, які написали майже 150 авторів. Збірник містить наукові ма-

теріали, присвячені основним проблемам збереження флористичного та фауністичного біорізноманіття Українських Карпат. Також розглядаються питання охорони навколишнього середовища, раціонального використання потенціалу агроєкосистем. Висвітлено проблематику фізіологічних та мікробіологічних досліджень в екології.

До редколегії ввійшли доценти Л. Маргітай, М. Кривцова, В.Сабадош, В.Симочко, Я.Гасинець, Л.Симочко, М.Вакерич, А. Дудинська, асистент О. Ковалюк, студент В. Маргітай.

Відповідальна за випуск збірника — доцент кафедри плодочовочівництва і виноградарства Л. Маргітай. Вона вважає, що чимала кількість молодих учених та студентів, які долучилися до написання тез, свідчить про зацікавленість молоді науковими дослідженнями й результативність цих робіт. На думку наставника, біофак може похвалитися чималою кількістю талановитих юнаків і дівчат, із якими приємно працювати колективу викладачів.

Матеріали збірки розподілено за секціями: збереження фауністичного біорізноманіття, збереження флористичного

біорізноманіття Українських Карпат, збалансований розвиток агроєкосистем, прикладні аспекти охорони довкілля, мікробіологічні та фізіологічні дослідження в екології. Оприлюднену інформацію можуть використати як фахівці різних природничих напрямків, так і широке коло читачів, які цікавляться питаннями біології, екології та агрономії.

Що ж стосується «Біо-богач party», то захід стартував із прибирання студентами території ботсаду УжНУ, а продовжився змаганням за визнання найкращого в справі приготування популярної на Закарпатті страви.

У конкурсі взяли участь 7 команд: «Шалені шварки» (1 курс, біологи), «Пекельні кухарі» (2 курс, біологи), «Злюки-бобри» (2 — 3 курси, агрономи), «Біошокер» (3 курс, біологи), «Мафія» (3 курс, агрономи), «Скажені олені» (4 курс, біологи) та «Майстришефи» (викладачі).

Усі колективи підготувалися, склали девіз і, звичайно, завзято підійшли до кулінарної справи та вразили журі смаковими якістьми готових страв. Їх оцінювали Віталій Ніколайчук (проректор із науково-педагогічної роботи УжНУ), Дмитро Сойма (проректор з адміністративно-господарської роботи), Іван Цюка (радник ректора УжНУ) та Богдан Андрійів (депутат Ужгородської міської ради).

Журі керувалося не тільки традиційними характеристиками страви (смак, запах, консистенція), а й креативністю студентів у її приготуванні. Після обговорення переможцем «Біо-богач party» журі визначило команду «Біошокер». Друге місце зайняли «Злюки-бобри», а третє — «Пекельні кухарі».

**Наталія КАРАЛКІНА,**

студентка відділення журналістики.

# БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ІЗ ЛЮБОВ'Ю ДО ПРИРОДИ

КОРИСНІ СПРАВИ

## Вирощуємо енергетичну культуру

Уже близько року в ботсаду вирощують щавнат сорту Румекс ОК-2. Один із авторів цього сорту, доктор сільськогосподарських наук Д.Рахметов люб'язно передав насіння доценту кафедри плодовоовочівництва і виноградарства, кандидату біологічних наук Л.Маргітай, яка й привезла щавнат із Києва до УжНУ.

Сорт Румекс ОК-2 виведено в Національному ботанічному саду ім. М.М.Гришка унаслідок гібридизації й багаторічного добору щавлю шпинатного та щавлю тьян-шанського. Щавель шпинатний передав гарну облиственість пагонів і незначну кислотність, щавель тьян-шанський — ранньостиглість і зимостійкість. Щавнат як багаторічна культура характеризується високою екологічною пластичністю, стійкістю до засоленості та кислотності ґрунту, зимо- і морозостійкістю та великою продуктивністю. Рослина має важливе значення як ультрааранна овочева, кормова й біоенергетична. Під час танення снігу (рано весною) ця культура вже починає інтенсивний ріст. Паростки щавнату пробива-

ються через шар снігу.

Крім того, в ботсаду з'явилася ще й енергетична верба, яка також є незамінною для потреб біоенергетики.

Живці енергетичної верби з Наукового парку «Ужгородський національний університет» передала його співробітниця Валентина Кормош. Доцентом кафедри плодовоовочівництва і виноградарства Л.Маргітай спільно зі студентами В.Маргітай, Р.Маргітай, Ю.Мотичкою досліджено вплив регуляторів росту на вкорінення живців енергетичної верби (*Salixviminalis*082).

При обробці живців ростовою пудрою, яка містила стимулятори росту, сумарна довжина коренів була в 21,1 раза більша, ніж на контролі. Середня довжина коренів також була значно більша порівняно з контролем — у 4,1 раза. Середня кількість коренів при обробці ростовою пудрою зростає в 5,1 раза.

Обробка ростовими пудрами також позитивно впливає на розпускання бруньок, збільшуючи кількість бруньок, що розпустилися, в 1,2 раза. Сумарна довжина новоутворених пагонів порівняно з контролем більша в 1,4 раза.

Результати дослідження показали, що названа ростова пудра має високу ефективність. Це значно



збільшує рентабельність розмноження верби живцюванням та її продукування.

Отже, використання стимуляторів росту повинно стати невід'ємною частиною інтенсивних технологій вирощування енергетичних культур.

У відкритий ґрунт ботанічного саду вкорінені живці висадили з приходом тепла.

«Енергетична верба невибаглива до ґрунтових умов, — розповідає Любов Маргітай, доцент кафедри плодовоовочівництва та виноградарства. — Цією культурою не обов'язково займатися родючі землі, її можна висаджувати в заплавах, на берегах річок. Навіть у тих місцях, які затоплюються. Верба швидко набирає біомасу, тобто це дасть можливість використовувати ті землі, які нині не використовують, і мати від них прибуток. Крім того, верба запобігатиме ерозії ґрунту, а рослинні рештки не спалюватимуть під час «традиційних» на Закарпатті весняних і осінніх палів, унаслідок яких завдається непоправна шкода ґрунтам, флорі й фауні.

З енергетичних культур виготовляють палети, тобто спеціальні брикети, які потім можна спалювати в котлах для обігріву теплиць, приміщень, будинків.

Вирощуванням верби наразі займаються в сусідньому Львові. Один живець там коштує 50 коп. Якщо порівняти із саджанцями плодкових дерев, вартість яких становить понад 50 гривень, то це значно дешевше. Л.Маргітай переконана у швидких темпах виробництва: «Якщо закупити партію таких живців, висадити, то вже через півроку одержимо власний посадковий матеріал. Тобто можна нарощувати виробництво, купити спочатку хороший чистосортний матеріал для розмноження, а потім самостійно ним займатися, із застосуванням регуляторів росту».

Отже, науковці УжНУ першими на Закарпатті зайнялися вирощуванням енергетичних культур. На кафедрі плодовоовочівництва та виноградарства впевнені: якщо енергетичними культурами засаджуватимуть землі, які не обробляються, це буде набагато краще, ніж спалювати суху траву на необроблюваних ділянках. До того ж вдасться створити додаткові робочі місця, надійдуть податки в місцевий бюджет, загалом покращиться ситуація щодо збереження навколишнього середовища Закарпаття.

**Наталія КАРАЛКІНА,**

студентка відділення журналістики.



### ФОТОФАКТ

За вагомих особистих внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України, багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм та з нагоди Дня науки орденем «За заслуги» III ступеня Указом Президента України нагороджено завідувача кафедри ентомології та збереження біорізноманіття, кандидата біологічних наук, доцента Володимира Гавриловича РОШКА.



НОВАЦІЇ

## Зоологічний музей УжНУ поповниться новими експонатами

Ініціатива ректора УжНУ, доктора технічних наук, професора Федора Вашука відбулася робоча нарада щодо перспектив розвитку природничої музеології і музейної справи на базі зоологічного музею УжНУ. Це сталося вперше за останні два десятиліття років, оскільки раніше до зоомузею застосовували залишковий принцип, а його потреби ігнорували.

Важливість цієї зустрічі важко переоцінити, оскільки саме з унікальних колекцій зоологічного музею щороку починають своє знайомство і отримують перші враження про УжНУ тисячі учнів загальноосвітніх шкіл і середніх спеціальних закладів — наших майбутніх абітурієнтів.

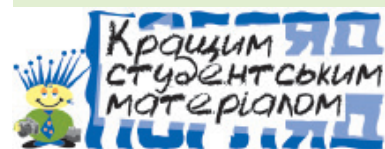
У ході жвавої дискусії своє бачення майбутнього музею висловили професори В.Ніколайчук, А.Ковальчук, доценти О.Колесник, Ф.Куртяк, О.Мателешко та інші. Завідувач кафедри зоології доцент Т.Дудинський із позицій власного 20-річного досвіду роботи в музеї надав цінні поради, що є надзвичайно актуальними для молодого колективу.

Накресливши плани розбудови природничої музеології і музейної справи в УжНУ, ректор Ф.Вашук доручив відповідним службам університету забезпечити їхнє виконання. Очільник вишу звернув увагу на необхідність відновлення матеріально-технічної бази, на неприпустимість погіршення умов зберігання як експозиційних, так і фондів колекцій. Дано розпорядження забезпечити зоомузей необхідними витратними матеріалами. Він поповниться новими експонатами, будуть створені нові біогрупи й діорами.

Колектив зоомузею схвально зустрів давно очікувані ініціативи ректора, професора Ф. Вашука, отож у музею відкрилося друге дихання.

**Олександр БОКОТЕЙ,**

завідувач зоологічного музею УжНУ, кандидат сільськогосподарських наук.



«Погляд» в № 3 (149)  
визнано:

матеріал «Всюдисущні фізики»  
Олександра КУРТИ,  
студента відділення журналістики.  
Вітаємо автора!

ОЛІМПІАДИ

## Біологи УжНУ відзначилися в Умані

На студентській олімпіаді серед аграрних вищих навчальних закладів України студент УжНУ Василь МАРГІТАЙ посів друге й третє місця. Захід відбувався в Уманському університеті садівництва.

Хлопець зайняв друге місце в теоретичному турі й третє — у практичному з овочівництва зі спеціальності «Плодовоовочівництво і виноградарство». Наразі В.Маргітай навчається на третьому курсі біологічного факультету УжНУ за напрямом підготовки «Агрономія», на кафедрі плодовоовочівництва і виноградарства.

У Всеукраїнській олімпіаді хлопець брав участь уперше. Розповідає, що цікаво було поспілкуватися з однолітками, а завдання давалися неважко: «80 % знань, які згодилися на олімпіаді, здобув в університеті. Але чимало й працював над собою, особливо для практичного туру».

З олімпіади учасники Василь Маргітай і Діана Диковець також привезли подяку Федору Вашуку, ректору УжНУ, доктору технічних наук, професору за забезпечення участі студентів в олімпіаді, а також доценту кафедри плодовоовочівництва та виноградарства УжНУ Любові Маргітай за активну участь у підготовці та проведенні II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади.

Біологічний факультет УжНУ, своєю чергою, також висловлює подяку за належний прийом студентів під час олімпіади в Уманському університеті садівництва і сподівається на співпрацю в науковій сфері.

**Наталія КАРАЛКІНА,**

студентка відділення журналістики.



Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 381.

Ціна безкоштовно.

Виходить щомісяця, крім канікул. Номер підписано до друку: 30.05.13.

Засновник і видавець — Ужгородський національний університет. 88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано у видавничій «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел.: (352)52-27-37, 0673501794. Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (центральный корпус, поруч з аудиторією М1). Тел.: 64-32-46.

Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор В.Ю.Тарасюк

Дизайн: Л.Я.Поліха.  
Набір: М.Б.Гараздій.  
Коректура: А.В.Малахова.